

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD
YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ BAŞKANI
MUHARREM KAYHAN'IN
YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ
KONUŞMASI

12 Aralık 2003
Ankara

TUSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 80050 İstanbul - Türkiye
Ankara : İnan Cad.No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel: 13,Avenue Gaulois, des 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 USA

Tel: (90-212)249 19 29
Tel: (90-312)468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70

Fax: (90-212) 249 13 50
Fax: (90-312)428 86 76
Fax: (32-2) 736 39 93
Fax: (1-202) 776 77 71

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.org

web sitesi: www.tusiad.org

Sayın Bakan, sayın milletvekilleri, TÜSİAD'ın değerli üyeleri, değerli basın mensupları

TÜSİAD İstişare Konseyi Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. Sözlerime başlarken, bir kez daha, İstanbul'da terör saldırılarında hayatını kaybedenlere tanrıdan rahmet, yakınlarına sabır, yaralılara acil şifalar dilemek istiyorum.

Uzun süre toplumsal hafızamızdan silinmeyecek olan bu terör eylemlerinin Türkiye'yi hedef seçmesinin arkasında yatan nedenler uzun uzun tartışıldı. Farklı görüşlerin, üzerinde uzlaşmaya vardıkları bir nokta oldu: Bu eylemleri planlayanlar, Türkiye'yi bugün tuttuğu ve iyi-kötü ilerlediği yoldan geri çevirmeye çalışıyorlar.

İnsan haklarına saygılı, laik, demokratik, uluslararası sorunlarını çözmüş, AB üyeliğini gerçekleştirmiş, ekonomisi ve siyaseti istikrarlı bir Türkiye'nin birilerini korkuttuğu konusunda yerli ve yabancı bir çok yorumcu birleşti.

Bununla da kalınmadı, terörün yaratmak istediği sosyo-psikolojik ortama teslim olmayışımızdan, ekonomimizin bu saldırıları dirençle karşılamasından, Türkiye ekonomisinin 2004'ün yıldızları arasında yer alacağından, Türkiye'nin AB üyesi olmasının Batı dünyası açısından taşıdığı büyük önemden söz edildi. Kuşkusuz bütün bu yargılar, "eğer...", "ancak..." gibi sözcüklerle başlayan uyarı cümleleriyle dengelenmiş, Türkiye'yi bekleyen risklere de dikkat çekilmişti.

Türkiye, gerçekten de son derece olumlu adımlarla, doğru bir yolda ilerlemesini sürdürüyor. Ekonomide olsun, demokraside olsun bir dizi gelişme kaydettik. Bunda hükümetin önemli bir payı olduğunu teslim etmeliyiz. Ancak, önümüzdeki dönemin iyi kavranması bakımından, ben burada ağırlıklı bizi bekleyen tehlikelerden söz etmenin daha yararlı olacağını düşünüyorum.

Öncelikle ekonomiyi ele alalım: 2003'e genel hatlarıyla baktığımızda, "daha iyisi yapılabilirdi" demekle beraber, Türkiye ekonomisinin ana çizgileriyle olumlu bir seyir izlediğinden söz edebiliriz. Enflasyonun düşürülmesi büyük ölçüde başarılı; faizlerde önemli gerilemeler kaydedildi; ihracatta beklenenin üzerinde bir performans sağlandı. Krizin, üretim ve istihdam üzerindeki etkilerinin hafifletilmesi başarılı.

Ancak sadece sonuçlara bakarak karar vermek yeterli olmayacaktır. Nedenlerin de doğru analiz edilmesi gerekir. Enflasyondaki düşüşü büyük ölçüde maliyet cephesinin desteklediği unutulmamalı. Bunda özel sektör imalat sanayiindeki verimlilik artışının, Türk Lirası'ndaki değerlenmeyi destekleyen uluslararası konjonktürün, kamu mallarının fiyatlarının kontrol altında tutulabilmiş olmasının önemli rolü bulunuyordu. 2004'te aynı koşulların var olacağını bekleyerek hareket etmek bizi ciddi hatalara sürükleyebilir.

Tabii, 2004'te bizi bekleyen asıl büyük tehlike popülizm. 2001 yılında yapılan ve bu hükümetin devam ettirdiği ekonomik programın esası bu hastalıktan kurtulmaktı. Başarının ölçüsü de bizim için bu. Son günlerde, emekli maaşları ve asgari ücret konusunda, özel sektörün rekabet gücünü etkileyebilecek enflasyon oranındaki zamlar ve "sicil affı" hazırlıkları popülizmin yeniden canlandırıldığı izlenimini yaratıyor.

Bunlara "yoksulluğun belini kırmak", "ekonominin belkemiği KOBİ'leri desteklemek" gibi gerekçeler bulmak doğru değil.

Ayrıca, yerel seçim ortamında, yapısal önlemlerin sürdürülmesinde, özerk kurulların gerektiği gibi işletilmesinde, kamu harcamalarını kalıcı olarak azaltacak, personel reformunu da içeren kapsamlı bir kamu reformu yapılmasında hükümetin toplumun muhtelif kesimlerindeki dirence boyun eğmeyi tercih etmesinden endişe duyuyoruz.

Özelleştirmelerde bunun işaretini gördük: Dünyanın aynı sektördeki önemli şirketlerinin katıldığı bir uluslararası ihale açıp, cari piyasa koşullarıyla tespit edilmemiş bir fiyat çizgisi koyup, sonra da “ederini bulmadı” diyerek ihaleyi iptal etmenin arkasında da popülist bir yaklaşımın izleri var.

2004’te hükümet kararlarına bu çizginin egemen olması halinde, ekonomiyi rayında, enflasyonu kontrol altında tutma koşullarının çok zorlaşacağını öngörmek, büyük bir kehanet olmayacaktır. Bu ve benzeri gelişmeler, Türkiye’nin uluslararası piyasalardaki risk primini artıracaktır. Oysa dünya piyasalarında düşük faizler egemenken, yapılması gereken, Türkiye’nin risk primini düşürecek şekilde, dikkatli ve güven verici adımlar atmaktır.

Tabii risk primini asıl artıracak olan siyasal gelişmelerdir. Dünya piyasalarında, Türkiye’nin siyasi istikrarının pamuk ipliğine bağlı olduğunu düşündürecek tartışma ve çatışmalar bunların başında gelmektedir. Örneğin, kamuoyunun tüm hassasiyetine ve tepkisine rağmen hükümetin eğitim alanında YÖK gibi, Kur’an Kursları, İmam Hatipler gibi düzenlemeleri gündeme getirmesini bu çerçevede değerlendirmek lazım.

Böylesine hassas alanlarda, “hatamı gördüm, teklifimi geri çektim” demek yeterli olmamaktadır. Çünkü çatışmalardan geriye ciddi bir tortu kalmakta ve bu tortular bir güvensizlik birikimi yaratmaktadır.

2004 yılında, siyasi risklerin en büyüğü, Avrupa Birliği’nin veya Türkiye’nin yapabileceği hatalar yüzünden, Türkiye’nin AB’den uzaklaşmaya başladığı yolunda bir kanının dünya piyasalarında oluşması olacaktır. Kıbrıs meselesinin de bu çerçevede değerlendirilmesi gerekmektedir. 2004 Mayıs’ında Kıbrıs Rum kesiminin KKTC olmaksızın AB üyesi olması halinde, Kıbrıs sorunu Türkiye ile AB’yi birbirinden uzaklaştıran temel faktör haline gelebilecektir.

Kimileri için koz, kimileri için yük, kimileri için bahane olan Kıbrıs konusunda, herkesin üzerinde birleşmesi gereken yaklaşım, bu meselenin acilen çözülmesi gerektiğidir. Çözüm arayışında Türkiye’nin tavrı, Türkiye’nin çıkarları doğrultusunda, Türkiye hükümetleri tarafından belirlenmelidir.

Ortadoğu’da gittikçe karmaşıklaşan tablonun ülkemize olumsuz yansımalarının da çok dikkatle izlenmesi, kararlı ve tutarlı tavırların benimsenmesi 2004’te daha fazla önem kazanacaktır.

Bu konuda gerçekçi olmak gerekir. Bizim Ortadoğu’ya yapabileceğimiz en büyük katkı, Türkiye’yi, her yönüyle herkesin gıpta edeceği bir ülke haline getirmektir. Bunu gerçekleştirebildiğimizde, kimseyle pazarlığa oturmaya gerek kalmadan, bu durumun yaratacağı ekonomik ve siyasi avantajları gelir hanemize yazabiliriz.

Bir başka önemli nokta da Türkiye’deki siyasi yapının demokratikliği konusunda kuşku uyandıracak davranışlardan kaçınmaktır. Demokratik standartlarımızın yükseltilmesi için yapılan yasal değişikliklerin uygulanması sürecinde, “sıfır tolerans” ilkesine göre hareket

edilmemesi halinde, Türkiye, bu değişimi samimi olarak istediği konusunda kimseyi ikna edemeyecektir. Ayrıca, Türkiye’de AB standartlarında bir dokunulmazlık anlayışının yerleştirilmesi, parlamentonun itibarını artırıcı bir unsur olacaktır.

Değerli üyeler,

Bütün bu risklere rağmen, Türkiye, eğer iyi yönetilirse, bu badireden yalnızca kazasız-belasız çıkmakla kalmaz, kendisini Avrupa ayarında bir ülke yapacak hamlenin ilk sağlam adımlarını da atmış olur.

Dünya ekonomisi açısından en kötü zamanda, 2002-2003 yıllarında, ihracata dayalı ekonomi ile kendi resesyonomuzdan çıkmayı başardık. Dünyada yeniden büyümenin başladığı bu dönemde, hükümetimiz, bu uyarıları dikkate alarak, mevcut programın sürdürülmesinin aynı zamanda kendi manevra alanını da genişleteceğini, yerel seçimler yüzünden ekonominin dengelerini bozmaya gerek olmadığını değerlendirmelidir.

2004 yılının Türkiye için önemi, başta yönetenlerimiz olmak üzere, her yurttaşımızın bilincine yerleşmelidir. Hepimiz sorumluluk duygusunu ön plana çıkararak ülkemizi bu kiritik darboğazdan geçirebilmek için elimizden geleni yapmak zorundayız. 2004’te ileriye doğru kararlı adımlar atılmasında sivil toplumun uyarıcı rolüne her zamankinden çok ihtiyaç olacak.

Bakın, TÜSİAD’ın, Irak’taki durumla ilgili bazı kesimlerin çok tepkisini çeken, “bu aşamada asker gönderilmemeli” yolundaki uyarısının doğruluğu ne kadar kısa sürede ortaya çıktı. TÜSİAD’ın da aralarında yer aldığı bir çok sivil toplum kuruluşunun YÖK konusundaki çalışmaları, hükümetimizin ve yeni başkanın da faydalanacağını umduğumuz önemli bir birikim oluşturdu

Sayın konuklar, değerli üyeler,

Bir kez daha önümüzde zorlu bir sınav var. Aslında, kararsız dangedeki ekonomik ve siyasi ortamlar, yıllar boyunca Türk insanını “sınav yorgunu” haline getirdi. Bu sınav sürecini artık ebediyen geride bırakmak, 80 yıldır devam eden “demokrasi içinde kalkınma” çabamızı, 2004 sınavlarını başarıyla verip bu okuldan mezun olarak yeni bir evreye taşımak istiyoruz.

Bu duygularla sözlerime son verirken hepinizi bir kez daha saygıyla selamlıyorum.